

შინაარსი:

	გვ.
1. ლენინის ხსოვნას, — დ. კარბელაშვილის	2
2. თოვლი მოდის — ლექსი შიშასი	3
3. ზამთარი საბავშვო ბაღში — დ. თურდოსპირელის	6
4. ზამთარი — ლექსი დ. თურდოსპირელის	15
5. წინამძღოლი — ლექსი შიმჭრალის	17
6. პირველი თოვლი — ვალ. მუჯირის	18
7. რას აკეთებს ყინვა? — თარგმ. დ. კარბელის	19
8. ობოლი — ნიკ. შენგელიასი	23
9. უძველესი დროის ბავშვები — თარგმანი	24
10. კაქტუსი	30
11. ვასართობი — ყდაზე	

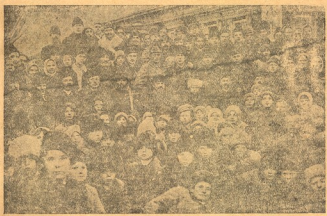

საქართველოს
სახელმწიფო ბიბლიოთეკა

წელიწადი გე-XXI № 1 იანვარი 1925 წ.

ანათლების სახალხო კომისარიატის სოციალურ აღზრდის მთავარმართველობის
და ახალგაზრდათა კომკავშ. ცენტრ. კომიტ. უფრნალი ბავშვებისათვის.

ვლადიმერ ილიას ძე ლენინი ბავშვებში.

ვლ. ლენინი თავის მშობლებთან და დაძმებთან.
ზის მარცხნიდან პირველი.

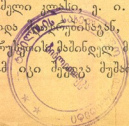
ლენინის სსოკვნას.

ანჯრის 21-ს ერთი წელი შესრულდა, რაც
ვლადიმერ ელიას ძე ლენინი გარდაიცვალა.
ვინ იყო ლენინი და რა გაბაკეთა?

ვლადიმერ ელიას ძე ლენინი დაიბადა 1870
წელს, 23 აპრილს; მამასადაიე, იგი 54 წლის გარდაიცვა-
ლა, ჯერ კიდევ ჯან-ღონითი სავსე.

ასაღვასრდობაშივე ლენინმა ცხადად იერმონ და დანინსა,
რომ მშრომელი კლასი, ე. ი. მუშა და გლეხი, უწვალოდ
იუვლიფებოდა მშრომლისაგან, ბურჟუაზიისაგან და მეტად ინ-
გრებოდა რუსეთის მამინდელ მთავრობისაგან.

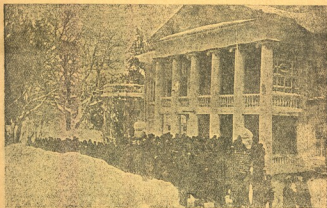
ამიტომ იგი შეუდგა მუშაობას მშრომელთა შორის, და-

წერილებით უხსნიდა მათ სიტუაციონალურ და წერილობითაც მათს მდგომარეობას, მოუწოდებდა ბრძოლისაკენ. ბრძოლა კი საჭირო იყო, რადგანაც მშრომელს აზრავითარი უფლება არ ჰქონდა, მის ნაპუსაყარსე სსვა სარობდა, თვით კი ცოლ-მვილით მშიერ-მწუწურვალ, ტიტველი იყო.

ლენინს მსარში ამოუდგენ სსვა მეგობრებიც, დააარსეს გაზეთები, ჟურნალები. ამ გაზეთებში ისინი ათავსებდენ ისეთს წერილებს, რომელიც მშრომელს თვალს უხელდა, სწორ გზასე ბეენებდა.

ეს იყო 1917 წლის ოქტომბრის ოცდასუთამდის... და ასე ნელ-ნელა ფსინსლდებოდა მუშა, უკვირდებოდა თავის მდგომარეობას; თავის ცსოფრებას ადარებდა მდიდრების ფუფუნებით სავსე ცსოფრებას და ბრძოლისათვის ემსადებოდა.

სახლი სოფ. გორკაში, მოსკოვის ახლო, სადაც ცხოვრობდა ავადმყოფი ლენინი და სადაც ვარდაიცვალა.

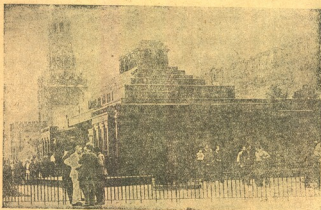
მართლაც, 1917 წლის ოქტომბრის 25 მშრომელებმა საზუდამოდ დასცეს რუსეთის ბურჟუაზია და საბჭოთა სელის-უფლება დაამყარეს, დღეს რომ არის.

ამ ამბის შემდეგ ლენინი ქსათავეში ჩაუდგა რუსეთის საბჭოთა წუობილებას და ომისაკან და რევოლუციისაკან დაინკრულ ქვეუნი ადღენა დაიწყო. დღეს ხუენ ვსედავთ, რომ რუსეთის მთელს ფარვლებში მკურნობა ადღენილია და ცხოვრება წარმატების კსასე სდგას.

ლენინის მთელი ცდა მუშა სალსის და მომაკალ ახალკასრდობის კანათლებისაკან იყო მიქცეული. უამისოდ დაინკროდა ისევე, რაც უამე მოზოებული იყო. ცხოვრების კანათლება, ცოდნა აუძოვბესესო, ამბობდა ლენინი და, მართლაც, ამ მხრივ საოცარი მუშაობაა კანადებული.

ლენინი მოკვდა, მაგრამ მისი სიტყვები და ასრები არ მოკვდება, ბეერი ახალკასრდა აღიზრდება მით.

დ. კარბელაშვილი

„მეზოლგი კ. ი ლენინის სათლავზე.“

თბილი მთაღი.

ვიძს, ნელ-ნელა ქარი ბურავს,
თოვლსაც ურევს სანდახანა,
'სამთრის სუსხმა მოუძატა,
მოუძატა თანდათანა.

თქმა არ უნდა, მთაში რომ თოვს.
შესე, სერსეც გადმოძვარა,
სოფლის თავი გაბთეთრა
აქ, ხვეწამდიც მოატანა!

მოდის თოვლი, მოდის ნელა,
მოდის, მოდის თანდათანა,
მოდის ნელა, ფარფატ, ფარფატ,
მთა და ბარი გადაფარა.

ზამთარი საბავშვო ბაღში.

ჩვეულო სიჯიუტით შემოგვიტია წელს ზამთარმა.
რაშეზად შებმული ჭეხვს ეინჯა, თქეში... მოიღვტვის
ძღვეამოსილად და უკულა ჭმორნილდება...

სადღაა ნაზი შემოდგომის სურათები, ნარინჯ-
თურინჯის ფრად დამშვენებული!

ძილად მოფშრეკულა... დამსრალა...

ძთელი ღამის განმავლობაში ჭქვითინებდა ქარი.

უღანოსავით გაძახულია ზამთრის ღამეები...

როდის, როდის გათენდა...

ქარი უკვე ჩამდგარიყო... თოვლიც ჩამოებარდნა... გაი-
ღვიმა ქვეყანამ... გაიღვიმა ქალაქ კარვთ ბუნების წიაღში გა-
შენებულმა საბავშვო ბაღმაც...

ზატარა, ობოლმა ბავშვებმა ციუვებით წამოაჭვიტეს თვა-
ლები...

— თოვლი!... თოვლი!... თოვლი!... — შერცხლვებით და-

იარა ამ სიტყვებმა ბავშვთა ოთახებში... უკვლავ ააფოფინა...
კანასარა...

თოვლის ფიფქები ჰუპელებივით ფარფატებდნენ და იწვევდნენ
ბავშვებს თავიანთთნ საბანცოდ, სავალაობოდ.

თვითთული ბავშვის უუზღებდა შეეპრო ერთადერთ აზრს,
რაც შეიძლება მალე შეემოსნა ტანთ...

ნახსად სწორედ ახლა უმკლდებოდათ.

ახვა უოველთვის...

როცა კეჩარება—უეველად შეემდება სელი...

ზოგმა ფესნაცმელი ვერ იპოვა... სოგმა დილები ვერ
შეიკრა...

კიკლას მარჯალი ხალათი ჰკონია და ხელებს უურის...

შალვამ უკუღმა ჩაიცვა მარჯალი...

უჩაღანა თამრო სომ გაკანასებით დარბის და ჰუვირის:

— სად არის ჩემი წინდები, ვინ მომტაცა წინდები?...
თურქე სელმი კი უჭირავს.

* * *

თქაფა-თქუფით შესვლიძეს ჩაი... ვინ ენა დაიფუფქა, ვინ
სელი... რამდენიმეს ჰიქები გადაუტრიალდა და ჩაი დაეღვარა...

მარჯალსედაც კი გადმოესა... გამოსაცვლელი გაუსდა...

საუსმე არავის შეუტანებია—ისე ჩქარობდნენ, ეკონათ ნე-
ბას მისცემდნენ გასულიყვნენ ბაღში სავუნდაოდ... ჰოი, სასო-
წარკვეთილებათ.

არ გაუშვენ...

უწვეულო ეინვა... გარეთ არ გაიხვლება... მით უფრო,
რომ გუმინ ბევრი გაცეიბულიყო და აქლომინებდა კიდეც...

* * *

მარტის დღესავით შეეცვალათ კიემაქებს სასე... მოქრუ-
მდენ... შუბლის კოპები შეიკრეს...

სმუილსაც კი გააბავდენ, მკერძმ მოვარდენ მასწავლებ-
 ლები...

მეის გაიკრიფა ოთახიდან მოწყენილობის დამურები...

მოვიდენ მასწავლებლები და მოუტანეს ობლებს განუ-
 სომედი მხრუნველობა...

ვევლბ კარვია... გუღ-ნაზუქია... სათნია...

როგორც გასაფხულს არ შემოეღუვა ვევაილები და ჩიო-
 რები, ესე მათ არ დააკლდებთ ალყრსით სიუვარული... ფა-
 რეხი...

* * *

მასწავლებლები თვით გადაიქცნენ ბავშვებად...

გატაცებით, თავდავიწყებით თამაშობენ პატარებთან...

რაც უნდა პირუდიძარი, გოროხი იუას ბავშვი, მინც
 გადახალისდება... სიცილის ვევაილებად გადაიშლება...

მათი მეოხებით ბავშვებს მთლად გადავიწყებიანთ ის ჯავრი,
 რომელიც გამოიარეს ობლობაში, უპატრონოდ...

დღეს მტანჯავი სიზმარივით გამქრალა ის დუსჭირობა...

განხდა ახალი ძალა... მან გადააფარა მხრუნველობის
 კარავი... მოშიბლავ სლამრად გადაუქცია ცხოვრება... მათი
 გულები ისე ქდროუნობენ, როგორც ფრთოსანთა კრიმინჭუ-
 ლები. მსოლოდ თითო ორილა-დაა გადანათლებული... მარტო
 მათ-და ეტეობათ, რომ ხესტიან სარდაფებში უცხოვრებთ...

სხვანი მოფერინებულან... ქინქლილივით ანთებულან...

* * *

განხდა თამაშობა.

სოჯი ახეიკილას უვლის... სოჯი თვალსუქანობს... სოჯი
 მერობას აპირებს...

ვემნა ბავშვებიც კი მარაქაში ერევიან... დაბავბავებენ...
 დატანტობენ...

მასწავლებლები მთი უფრო ესიყვარულებიან...

სულში იძვრენ.

უფნთუძა ცოცხლანა გამოუდგა მასწავლებელს, რომელიც
 დარბოდა ბავშვებში...

ბეგრი სდია, ძლივს დაეწია და შესწივლა:

— ფუფუა მტკიუა, დეილო!...

მას თითის ნუნაში ხეჭბო შერჭობია.. მასწავლებელმა ჯვრ
 დაუკაცნა მტკივანი თითი, შემდგ დიდი სიფრთხილით ამო-
 აძრო ხეჭბო.

* * *

ზოგს მოჭბეზრდა თამაშობა. იდგეს სარკმელთან და გაი-
 უხრებოდენ კარეთ, როგორც შუშაბანდის სათბურებში მომ-
 წვედუელი უბავილები...

სარკმელზე უინულის ნაირ-ნაირი არძიები კრიალვებდა...

— რა კარვია, ახ, რა კარვია ბაბუა-უინვიდა... ის ჯვრ
 არაუის უნახავს, მაგრამ საუფარელია... დიდი, დიდი მსატვა-
 რია ივი...

ბავშვების მსატვარი...

საკვირუელია, ღამე როგორ ახერხებს ისეთის სანახაობე-
 ბის შემჭვრებს...

ბაბუა-უინვიდა, რომ ჩამწკრივებს სოღმე უინვის ღოღოუებს...

ისა ჭმოსავს ხეებს ქარქარა, ხაოიანი თეთრი ქულაჯვებით.

რადარა სახება არ არის სარკმელზე ვერცხლის ფრად
 გამოქანდაკებული..

— დეილო, დეილო! აბა ამას უუურე!... ეს შოთა რუს-
 თაუელს არა ჭკავს?—უბნება შოთა მასწავლებელს და უთი-
 თებს უინულის მოხაზულებასე...

— თიკო, თიკო, მოდი აქა... ჩქარა... სწარტაკვლები
 კახუნა...

პართლაც, ეინულის სასები ისე შესამებულიყო, თითქოს სწარტაკელთა გუნდი საგანგებოდ გადაუღიათო..

თიკოს ძალიან მოეწონა ეინულის სურათი...

მოსძებნა ჯიბის დანა და მისი წვერით ქვეშ ამოსწრა ცნობილი დევიზი:

— შხად ხარ?...

— შხად ვართ!...

— თუ გინდათ დაგენამდელებით, რომ ეს ჩვენი მხსნა-ქლებელი ქეთევანია... იმ მდგომარეობაშია გადასატული, როცა უნდა გაგვიჯავრდეს და ვერ ასერსებს... უმაღლესი სიცილი მოერვა სოლმე.

ვევლამ აღიარა, რომ პირწავარდნილი ქეთევანი იყო...

რამდენიმე ტაშიც შემოჰკრა...

* * *

ბავშვები რომ ამ სურათის თვალთვლებაში იუვენ, საკრძოლის ჭვრიტიძალიდან სასლში ჩიორა შემოფრთქილდა...

სიცივისაგან ისე დაჭბუკებოდა ფრთები, რომ ძლივს-და აფართხუნებდა..

ბავშვებმა ჟრიაძული ასტესეს. ადვილად დაიჭირეს შეშინებული ჩიორა... დაუუვავეს...

ვევლა ცდილობდა ხელი გადაეხედა... ვკოცნა ნისკარტში.

ჰური დაუნამცეცეს...

ბელურამ მხოლოდ ერთი-ორი სორსოლა აკენკა...

ფრთები უარესად ჩამოუშვა...

აიბუსა... შეშინებული აცეცებდა ნაღვლიან თვალებს, ჰატარა გულს დაგადუგი გაუდიოდა...

კარეთ ბელურების გუნდი ბირია...

საცოდავი ჩიუჩიუ-ჭელოზინით ხან სად ჩამოსხდებოდენ, ხან სადა...

— ნეტავი ამ ბელურებს რა უნდათ ამ ეინვაში?...

— მართლა!... ეკენი ახლა საბძელში უნდა იუვენ შეფუ
 ფუნებული და მონარჩენ პურის მარცვლებს შექმცოდენ...

— სადღა აქვთ საბძელი? წუსულ არ გადაიწვა? წარმო-
 სთქვა ღამის მორიგე მასწავლებელმა და შემბრალე თვალეში
 კააუოლა ბელურებს..

— გადაიწვა?...

— რამ გაუჩინა ცეცხლი?...

— ეს ფუთიანი ქარი ტუილად არიო ატეხილი. ბუხ-
 რიდან ამოვარდნილი ნახერწყალი მოუტაცნია და იმით გადა-
 უწვაგს...

— ვიმ, შიმ, ვიმ!...—იწუეს ბავშუებმა ვიშიში. საბძელი
 იმდენად არ ენახებოდათ, როგორც ჩიორების ბუდი აწუსებდათ...

— რა ეძველებათ?...

— სად იშოუნიან ბუდეს?...

— ვინ შეისისნებს?...

* * *

მოაკონდათ ბავშუებს თავიანთი ტიალბუდი...

რამდენი არიან კიდევ, სხვა ქვეენებში, რომელნიც ამ ბელუ-
 რეებსავეთ უპატრონოდ წივწივებენ...

წარმოიდგინეს მთელი ქვეენების ბავშუები, რომელნიც
 ასევე უძწოდ არიან.. რომელნიც სტირიან სხვადასხვა ქვეენებში,
 დალასლასებენ მრავალ სხვა ქვეენების ქუნებში, შშიერი დალა-
 სლასებენ თუძვა მდიდართა კლასი განცსრომაში ეელეელობს
 და ეიჭეიჭებს...

ბავშუებს თვალეში მოუცრემლდათ...

— კიდევაც შურცხვათ...

შურცხვათ იმიტომ, რომ ამათ ეღირნათ პატრონი...

ნუკბარი ცსოვრება იწუეს...

ვევლასა აქვს თბილი ტანისამოსი... უუთიანი საჭმელი.
 დამუჯავებელი მასწავლებლები... მათს ბედს ძალიან ვერ დაჭ-
 ვეფხ... ვორანიც ვერ დასძახებს.

* * *

- ვევლა ვევლა და ე ბელურბ რომ არ ისვენებს?..
- რა ვუვოთ?
- რად არის, ნეტა, ასე მოსვენილი...
- რატომ არ მოიღსენს?..
- ჩვენ სომ ტვევად არა გვევებს?..
- გაღიბაში არ ვამწვევდეთ...
- მოსვენილია იმიტომ, რომ ვარეთ უნდა...
- თავისუფლებს სწევრინან...
- კი, მაგრამ ექ უინუა!...
- აქ კი სითბობა!...
- ექ აღქატი ქარია...
- აქ კი აღვრნის სილა...
- მას არაფრად მიანსია ჩვენი სიკეთე.
- რატომ? იმიტომ რომ მისი სწორები საცოდაობაში
 არიან...
- ატერ გაფრინდენ ივა-წივად...
- საით მიემართებიან?
- თუითონაც არ იციან სად...
- ამაღამ რამდენი გაიუინება...
- მოდი ვიძვილოთ, ბიჭებო...
- ვიძვილოთ!... ვიძვილოთ!
- სოთ და სოთ!... მივილოთ ჩვენს ბინასე... — მუ ვიცი,
 ოთახები არ დაგვაკლდეს...
- მთელი ქალაქის ფრინველები დაერთვიან აქა...
- როგორ შევატყობინოთ?...
- წურელი მიუწვროთ...
- ვის ვავატანოთ?...
- ამავე ხიორანსა!...
- ველსე შევანათ და ვავუშვათ...

— ჩინებული ახრია, ჩინებული!...
 ზატარა ზოგის სოსოს დააფაღეს წერილის დაწერა.
 სოსოს არ უხეუწინებია.
 სახელდასხელოდ გააძანძალა შემდეგი:

ჩიორაგო, ლაბუა ჩიტუნეგო!

ჩვენ შევიტყუეთ თქვენი უბედურება...
 ვისწრაფით ვაკეცხმურათ... გულს ნუ
 ვაკეცვსთ საბძლის გადაბუკვა... ნუ იყიფ-
 ქივებთ გულსაკლავად...
 მთლად არაა ბედი გაუკუღმართებული.
 წინ ჯერ კიდევ ბუერი ბუნდირება მოკვლისთ...
 წინაა გასაფსული თაფისი უფავილებითა
 და ქუქუნა წვიმით...
 კუდრატა ნიადითა და ანცი ნაკადულით...
 უკვლა ამას ჩვენ თქვენთან ერთად შეუ-
 გებებით...
 არც ახლად დარჩებით უბინად... არა-
 არ დაიმშვეით...
 ოცოდეთ, თქვენა გუბუთ ერთგული მეგობ-
 რები... ეს მეგობრები ჩვენა ვართ... მსათა
 გუბუთ თქვენთვის თბილი ოთანცი... საჭმელი.
 სიუვარულით, ცათა ფრენით მივიღებთ...
 ოღონდ გუფწვიეთ...
 ბავშობის ზატოისან სიტყვას გაძლევთ,
 არაფის დაგატყუებთ...
 გალიაში არაფის ვუკრავთ თავს. თქვენს
 ქეიფსე იცხოვრებთ... როცა გნებავდეთ, მოფ-
 რინდით... როცა არა—ვაფრინდით...
 დანარჩენს ვიამბობთ თქვენი მძა ჩიორა,

რომელიც წელან კვესტუმბა და მას კიგსაუ-
 ნით მოციქულად...

მისამართი

თქვენი ერთგული მეგობარი ბავშვები.

პირველი საბავშვო ბაღი

შეაბეს ბავშვებმა ეს წერილი ჩიორას უელსე და გააფრინეს...

ჩიორამ აღტაცებით გაბაკეთა ცაში კამარა და გაისრიალა
 იმ მხარისაკენ, სადაც მიუფარენ მისი მოუფარე ჩიორები, თით-
 ქოს ჭსურდეს, ძართლა ჩაბბაროს გამოტანებული ბართი.

დ. თურდოსპირელი.

ზამთარი

აზი ჰეჭვლებივით
ცით თოვლი მოთამაშებს,
არე-მარეს უქარგავს
თეთრი ფიფქის მარმასებს.

ჩიტუნებს თავები
ფრთებში შეუფუფნიათ,
ზვრებში თოვლის საბანსე
ბაჭიებს უბუქნიათ.

ვინულის ჩურჩხელებით
ბაღი ციალ-კრიალებს,
ნეკნების სასუსნავად
კურდღელი მოცქრიალებს.

სანდრომ მის მოსაკლავად
თოფი მოიგდო სელსე.
— ნუ, ნუ მოჰკლავ, მამილა,
გიგა ესევეა უელსე.

მაძამ უსმინა შეილსა,
 აღარ გაუსროლია,
 მსოლოდ წაუსინა
 კოჭლი მადლი ბროლია.

მიქქრის კურდღელი სწრაფად,
 მინდევს მადლი ხანხალით,
 — ვერ დაიჭერს, ვიძ, ვერა!...
 კედება გიგა ხარხარით.

დ. თურდოსპირელი

წინამძღოლი

ფრ... ფრ... ჩიტებო!!
აქ მოგროვდით, ბელურებო,
კვრიტებო!!

თქვენც, შაშვებო,
თქვენც, ჩხართვებო,
სკვინჩებო!!...

ირგული თოვლი.
შუაში მიწა — მოლია.
აქ მარცვლებიც
ბლომად არის, მკონია.

აბა, ფრთხილად,
კადაუფრინდეთ
ხელ-ხელა,

და შეუდგეთ
კენკვას ერთად
სუეველა.

ფრ... ფრ... ჭიკ, ჭიკ, ჭიკ...
გემრიელი რამ არის...

მოიწმინდეს ნისკარტი,
და დასრულდა სდაჯარი.

მიმკრალი.

პირველი თოვლი

ირველი თოვლი...

იგი თავს დატრიალებს დედამიწას, ტრიალ-ფრიალით, ნარნარი ქანაობით ეშვება მასსე და საამო ამბორით ეგვრება მას... თეთრი საბანი წაუსურავს ბუნებას, აზირებს მიძინებას, მაგრამ თვალები-კი დაუტყეცია, ჯერაც ვერ გამოვრეულა, უპვირს რაღაცა, ვეღარ უძლებს ცის მიერ დაკმეულ ფიფქებს, სთვლემს და კი ვერ იძინებს.

პირველი თოვლი... პირველი თოვლი... ქრიალებენ ბედურები.

პირველი თოვლი... იძვორებენ ვეგები.

„ჩვენ დავბერდით“, თავები გაგვითეთრდა, ბაასობენ სახლის სასურავები; „ჩვენც“, „ჩვენც“, „ჩვენც“, გაისმის სუ-უოველგან... თოვლი კი მოდის... ტრიალ-ფრიალით მოჭქრიან ბურუსოვან ციდან ფიფქები და საამო ამბორით ეგვრებიან მიწას, სასლებს, სეებს.

საამო ჟრიაბული გააქვთ ბავშვებს, უხარიათ, თოვლაობენ...

პირველი თოვლი მოსულა...

ქალაქს დაჭფარფია თეთრი, ბრჭყვიალა ზოლებით მოქარ-გული საბანი, აქა-იქ ამართულა კომლის სვეტები... ცისკენ მიიწევენ. მისი სმაური, გამოუცნობი საიდუმლოებით, მოსდებია გარშემორტყმულ ჭაღარა მთებს და უზუს გამოძახილი იკარგება შორს, სადღაც, ქრიალით, გუტუნით...

სოფელი კი მიუჩებულა, სასდასან თუ გამოისმის შეცი-უნული ძაღლის ეშვილი და მამლის სრინწიანი ეივილი.

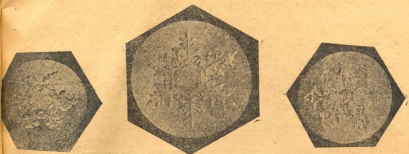
მიუჩებულა, გაბუდრულა თეთრ სუდარაში...

მსოფოდ ზამთრის სუფთა, სასიამო სასუნთქი ქარი დაფარვამებს ველ-მინდვრად და გიჟურად სტევენს, სივის, ღრი-ალებს...

პირველი თოვლი მოსულა... პირველი თოვლი!

ვალ. მუჯირი.

რას აკეთებს უინვა?

რა საკვირველ უინულის ვარსკვლავებს აკეთებს უინვა!

სურათზე ნახვენებია ფიფქების ფოტოგრაფია. რასაკვირ-
ველია, ეს ფიფქები ძალიან გადიდებულია, კარგად განსარჩევად.
ძიქციეთ უურადლება, ფიფქს ვარსკვლავის სწორე ფორმა აქვს,
ექვსი სსივი.

თვალი აღევნეთ ჩამოცვენილ ფიფქის ფორმას. კარგად
უბინახება რაიმე შავ ზედაპირზე, მაგ., ჰალტოს სასელოზე
ან ქაღალდის შავ ნაჭერზე.

როგორ აკეთებს უინვა ამას? თუ წელის ორთქლს გავა-
ციებთ, ისევე წელად იქცევა (ჯერ წვეთებად); თუ უფრო გავა-
ციებთ, უინულად გადაიქცევა.

ამ შემთხვევაში უინულს უფორმო სასე აქვს. მაგრამ, თუ
წელის ორთქლს უცბად გავაციებთ, წელად აღარ იქცევა, ჰირ-
დაპირ თოვლის ან თრთვილის ღამას კრისტალების სასეს
მიიღებს.

როდესაც ძალიან გამოთბარი ოთახის ჰაერი ქუჩის ცივს
ჰაერს შეესება, ოთახში ძალიან წვრილი ფიფქები იწეებს
ჩამოცვივანას: უინუანმა ჰაერმა ძალიან გაცივა წელის ორთქლი
ოთახში რომ იყო, და თოვლი ფიფქებად აქცია.

ფანჯარასე ეინულის ქარგები ასე ჩნდება: წელის [ორ-
 თქლი, ოთახში რომ არის, შეესო ფანჯარას და წვრილ კრის-
 ტალებად გადაიქცა; ეს კრისტალები კი ჩარჩოს შორის ჰუ-
 რის მოძრაობის გამო შინაზე დალაგდა საკვირველ ქარგებად.
 თუ უოველდღე თვალს ვადევნებთ ამ ქარგებს, შევამჩნევთ, რომ
 დიდი ეინუის დროს სულ სსხანაირია და როცა ცოტათი
 ჰუინავს, მაშინ სულ სსხანაირი.

მოცურავე ეინულის შთა.

ეინვა მსოლოდ მსატვარი კი არ არის. ის ძლიერი და
 ღონიერიცაა. წელით სავსე და მაგრად დაბურღული ეუმბარა
 სკდება, შივ როცა წვალი გაიეინება; ასევე დაუმართება წვალ
 სადენის მიღებს, შივ რომ წვალი გაიეინოს.

ტალის კლდეებიც კი ვერ უძლებს გაეინვის ძალას: 'ამნა-
 ირი კლდის ნაზრალში რომ წვალი ჩადგეს და გაიეინოს
 კლდეს განუთქავს.

რათა ხდება ეს?

მიტომ, რომ გაეინვის დროს წვალი ფართოვდება, გან-
 ვრდება უოველმსრივ.

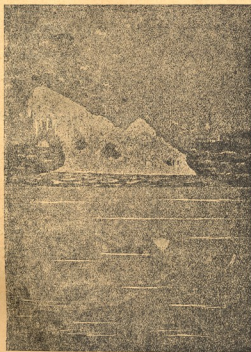
ათ ჭიქა წულიდან თერთმეტი ჭიქა ეინული გამოდის.

ერთ ღამეში შეიძლება ეინულმა შეჯახვოს მდინარეებ-
 ტბები, არხები, გუბები, ეინულის ხიდებს კასდოს მათზე.

სხვადსხვანაირ მდგომარეობაში მყოფი წყალი სხვადასხვანაირად იყინება.

მხოლოდ ერთს ადგილს მდგომი წყალი: გუბე, ჭაობი, არსი, იყინება თანასწორად ზვედიან, ზედაპირიდან. მდინარეები კი სხვანაირად იყინება: გაყინვას დაიწყებს ნაპირებიდან, უინულის ქერქი წინაპირებიდან მოედება და თანდათან მუაში შეიკვრება. რაც უფრო სწრაფად მიდის მდინარე, მით უფრო ნელ-ნელა იყინება.

რადგანაც ეინული წყალსე მსუბუქია, ამიტომ მის ზედაპირზე ტოტოვებს და მოელ მდინარის სიღრმეს გაყინვისაგან იცავს.

უინულის შთა. წყალსზევითა და ქვევითა ნაწილი.

უინულის ქვემ წელის სათბო 0⁰-ზე მაღალია, ნელა მ-

ვალ მდინარის ბსკვერსე კი 4⁰-იც არის; რადგანაც 4⁰-ის სითბოს ქონე წყალი უფრო მკვრივია და, მაშასადამე, უფრო მძიმე, ვიდრე ჩვეულებრივი წყალი, ამიტომ ძირს მიდის, ეინული კი სვეით რჩება.

ეინული უცბად არა სქელდება, არამედ ქვევიდან ნელ-ნელა ემატება მთელი სამთრის განმავლობაში. თვალი ადევნეთ თქვენს ესოში გუბებს, თუ არის აქნაირი, ზოძეთ ეოველდე და დარწმუნდებით.

ეინულმა რომ ადამიანის სიმძიმეს გაუძლოს და არ ჩატეჯეს, სისქე 2 სანტიმეტრსე ნაკლები არ უნდა ჰქონდეს (2 დიუმი). თუ სისქე 9 სანტიმეტრი ექნება (2 ვერშოკი), ცხენოსანს დაიმკვრებს. ძალიან სუსნიანს სამთარში ეინულის სისქე მდინარეებსე 1,5 არშინსქ აღწევს. ციმბირში გაეინული მდინარეები საუკეთესო და ზოგჯერ ერთადერთი საშუალებაა მიმოსვლისათვის. უძველესელი ეინულის მთები (ანსბერგები) — ზოლიარულ ეინვის შვილებია.

ეს უძველესელი მთები მხოლოდ ცოტათი ჩანს წელის შედაჩირსე, უმთავრესი ნაწილი კი მისი, შვიდი მერჯედი, წელის ქვეშ არის.

რთვილის წემხი გადიდებული.

ანსბერგები უძველესელ ზოლიარულ მუინვარებიდგან ჩნდება; რომელიც ზირდაჩირ სღვაში ჩამოდის. რადგანაც ეინული

ამიტომ წყალს სვეით ის თითქმის არა ჩანს და სმირად, თუ გეძი დაეჯახსა, გეძი იღუჯება; ასე დაიღუჯა ამ რამდენიმე წლის წინ ერთი უდიდესი გეძი დედამიწის სურგსე „ტიტანიკი“, რომელიც ამერიკასა და ევროპას შორის დადიოდა.

წებალსე მსუბუქია, ჩამოცურებულ ეინულის მთას ქვევიდან წებალი აწვება და ამ დაწოლისაგან უსარმზარი ნაჭრების სისქე სოკვერ რამდენიმე ასეულ საყენს აღწევს, სიმძიმე კი რამდენიმე ათას ფუთს.

გამოანგარიშებულია, რომ მხოლოდ გრელანდიის (დიდი ნახევარკუნძულია ჩრდილო-ეინულიან ოკეანეში) ნაპირებიდან ეოველწლიურად 20 მილიარდი ფუთი ეინული ჩამოდის ოკეანეში აისბერგების სახით.

დ. კარბელი.

ღბოლი

ქ, რა ძნელი ვოფილა მამის დაკარგვა: გულს მიკლავს, გულს მიღონებს მე მამის უნახაობა. უშამოდ ვერ ვძლებდი ვერც ერთ დღეს, მაგრამ... აგერ თითქმის სამი წელიწადია, რაც მამა აღარ მინახავს, აღარ ჩავკრობივარ გულში, არ დამიკოცნია მისი მშვენიერი სახე.

მე არ ვიცი რა არის სიკვდილი.

რისთვის უნდა მომკვდარიყო? სად წავიდა, რად დაშეკარგა. რატომ ვერ ვხედავ მას? გული მიწუსს, გული მიკვდება, როდესაც მომაგონდება, რომ ვერასოდეს, ვერასოდეს ვერ მომიღივრებებს, ვერ გამიღივრებს... ვერ მაკოცებს...

ნიკოლოზ შენგელია.

უკველესი დროის ბავშვები

სსოვარი დროის ამბავია.

მაშინ დედაბინა ჯერ კიდევ სრულიად დაუმუშავებელი იყო. ის შემოსილი იყო გაუვალ ტყეებით, და ამ ტყეებში ბუდობდნენ გარეული მხეცები ისეთი უზარმაზარი ტანისა, რომ ახლა ისეთ მხეცებს ვერსად შევხვდებით. მაშინდელი ხალხიც ამ მხეცების

მსგავსად ცხოვრობდა ტყეში და გამოქვაბულებში. იმათ არც სახლის აშენება იცოდნენ, არც ხეხა-თესვა. რაც შესვდებოდათ, იმას სჭამდნენ: ხილს, ბალახს, სოკოებს და სხვ. იკვებებოდნენ აგრეთვე ნადირებივით—საქონლის ან პირუტყვის სორცით. ნადირობა ამათ განსართობ საგანსაც შეადგენდა; მოჰკლავდნენ რომელიმე მხეცს, სორცს შესჭამდნენ, ტყავს ტანზე ჩაიცვამდნენ ან ლოგინად სმარობდნენ. მაშინ ნადირობა ძალიან ძნელი და სასიფათო იყო, რადგან მონადირეებს ქვისა და კეტების გარდა სხვა იარაღი არ გააჩნდათ, მხეცები კი ძალზე ბრძნობანები და ღონივრები იყვნენ, იმათი მოკვლა ადვილი არ იყო. სამაგიეროდ ხალხი მათზე ბევრად უფრო ჭკვიანი და მოხერხებული იყო და ეს შეელოდა მას მხეცებთან ბრძოლაში.

უძველეს დროს ცხოვრობდა ერთი და-ძმა. ძმას ერქვა ფესსწრაფა, დას კი—გულმაგარა. ჯერ კიდევ ზატარები იყვნენ, მაგრამ ისეთი უშიშრები, გაშხედავები, რომ, რაც უნდა გაჭირვებაში ჩავარდნილიყვნენ, თავის დაცვას ეოველთვის მოახერხებდნენ. იმათი სიბიბილი ქარზე უფრო მსუბუქი და და სწრაფი იყო, ციუვზე უკეთ იცოდნენ ხეებზე აცოცება, სალ კლდეებზე სრიალი მათთვის სულ უბრალო საქმე იყო. ქვებით მიწანში ამოღება და კეტებით ბრძოლა იმათი ხელობა იყო. ამათ ძამას გამჭრიახი ჭკუისა და უოჩალობის გამო თემის ხელმძღვანელობა ჭქონდა მინიჭებული.

ერთ საღამოს ფესსწრაფა და გულმაგარა თავიანთ გამოქვაბულის ახლოს იხსდნენ და მუსაიფობდნენ.

— მონადირე გუშინ უშიშარი თავისი ძმებით ნადირობიდან დაბრუნებულა; იმათ თურმე ბევრი უკლიათ ტუეებში და საშინელი მხეცები—„მამონტები“—უნახავს. ხვალ კიდევ ჩვენი მონადირეები მიდიან იმათზე სანადიროდ და მოდი ჩვენც წავივკეთ! გინდა?—ჭკითხა ფესსწრაფამ.

— ძამა ნებას არ მოგვცემს, თორემ სიამოვნებით წავუვებოდი. — უნახუსა გულმაგარამ.

— ეს მეც ვიცი, მაგრამ მე მაინც ჩუმად გავევები და შენ, თუ გემინია, დარჩი, — უთხრა ძმამ.

გულმაგარას სიბრაზით თვალები აწითო, გადახედა ძმას და უთხრა.

— მე არაფრის არ გემინია და შენთან ერთად მოვდივარ.

მორე დილას მზის ამოსვლამდე ბავშვების ძამამ მონადირეები შეაგროვა და გზას გაუდგინა. ჩვენმა გმირებმაც ისელთეს დრო და, როცა მონადირეები მთას მიეფარნენ, უკან დაუდგნენ. ძალიან ფრთხილობდნენ, რომ უფროსებს არ შეემჩნიათ, გზიდან არ დაებრუნებიათ. გაივლიდნენ ცოტა მა-

ნძილს და მთას ამოეფარებოდენ, კიდევ დაედევნებოდენ და ისევ ბუჩქებში შეწვებოდენ. ასეთი სიარული ჯერ ართობდა ბავშვებს, შემდეგ კი მოსწეინდათ. უცხად შენიშნეს, რომ უფროსები ერთ ადგილს კახერდენ, გაახადეს ცეცხლი და შემოუსხდენ. ბავშვებს სრამისკენ გზა გადაეჭრათ და საგონებელში ჩავარდენ, მაგრამ არ გასულა რამდენიმე წუთი, იმათ გადასწევიტეს მონადირეებისათვის კარს შემოეკლოთ და იმათზე ადრე ენახათ მამონტები. ერთმანეთს ხელეები ჩასჭიდეს და გაიქცენ. შემოუარეს სევს და გაუვალ ტყეში განდენ.

— ჩქარა! — ეუბნებოდა ფესწრაფა — ჩვენ იმათ უნდა მივასწროთ მამონტთან.

— როგორია მამონტი? — შეეკითხა გულმაგარა.

— ისეთი დიდი, როგორიც მთა, შავი, კრმელბეწვა, ეშვებიანი.

ისინი ცქერად გადაიქცენ, მაგრამ გზა მხელი აღმოჩნდა: ხან კლდეებზე უხდებოდათ აცოცება, ხან სრამებში და ჯურღმულებში ბობღვა, ხან ეკლიან ბუჩქებში სტობა. სულ დაიკაწრეს ხელ-ფეხი და სახეც. ბოლოს ტყე შეთხელდა და კიდურიც გამოჩნდა, საიდანაც შემოესმათ არაჩეულებრივი ხმაურობა, რომელიც თანდათან ხსლოვდებოდა. ბავშვები შეჩერდენ და სივრცეს გასცქეროდენ. იქ, შორს, სადაც მეორე ტყე იწეებოდა, რაღაცა უცნაური ხდებოდა. ისმოდა ღრიალი და გმინვა. მერე ასტედა ტკაცა-ტკუცი, ლაწალეწი, თითქოს დეკების ჯარი მოდის და გზადაგზა ტყეს მოამტვრევსო.

— ესენი იქნებიან მამონტები, — უთხრა დამ, — ვაი, რომ ვერ ვხედავთ. — მოდი, ავიდეთ ამ ნახრალზე და იქიდან უფრო კარგად დავინახავთ, — უთხრა ფესწრაფამ.

ისინი სანქაროდ აცოცდენ ციცაბო კლდის წვერზე. ოფლი ღვარივით ჩამოსდიოდათ, გული უცემდათ, ხელფეხიდან სისხლი სდიოდათ. მაგრამ ეველა ამას ისინი ვერც კი

ამხნევდენ. დაწვენი მუცელზე და ზევიდან წელამდის გადმო-
კიდებული გადმოსცქეროდენ ტვეს. ხელმეორედ შემოესმათ
ღრიალი და მძიმე ფეხის ხმა.

აკერ მოდიან! — დაიუვირა ფეხსწრაფამ — შეხე, შეხე-
ნაპრალის ძირში გამოჩნდა უსარმაზარი მსეცების მთე-
ლი ჯოგი. ბავშვებს ამათი მსგავსი ჯერ არაფერი ენახათ
სწორედ საოცარი იყო იმათი უხეში თავები, ბოძებივით
სხვილი ფეხები, კრძელი სორთუმი და მოკაუჭებული
სხვილი ეშვები. შესედულებით ეს მსეცები სწილოს
წაბავდენ, მაგრამ სწილო იმათთან ისეთივე გამოჩნდებოდა,
როგორც პატარა თავები დიდ ძაღლთან. აბურმუნული მო-
წითლო ბაღანი კიდევ უფრო საშინელ სანახაობას აძლევდა
მათ.

— ესაა მამონტი. — წამოიძახა ფეხსწრაფამ, მეტი აღ-
ტაცებით თავი ვეღარ შეიკავა, უნდოდა უფრო ღრმად ჩაე-
ხედა, თავმა წასძლია და ბავში ეირაძალა წავიდა ძირს.
ბავში არ დაიბნა, ორჯერ გადატრიალდა ჭაერში და მამონტს
ზურგზე მოექცა და კრძელ ბეწვში სელები მაგრა ჩასჭიდა.
მამონტს არც კი უგრძენია თავის ზურგზე მსედარი, თითქოს
ბუხი დაჯდაო. ის დაშურებით გაემკსავრა თავის კხაზე და
ბავშიც გაიტაცა. ფეხსწრაფა აღტაცებაში მოიუჯანა ანეთმა
უცნაურმა მკსავრობამ. გულმაგარამ დაინახა, თუ როგორ
დაექანა მისი მძა უფსკრულისკენ, მაგრამ არ დაიბნა, ხელად
ჩაცოცდა ნაპრალიდან ძირს და გადასწევიტა დასდევნე-
ბოდა მამონტს. ამასობაში ფეხსწრაფამ შვენირად მოაკალ-
თავა მამონტის ზურგზე და სრულიად დაწუნარდა. უეჭველია,
დიდხანს ისეირნებდა რბილი ეტლით, რომ ერთი უბედუ-
რება არ შემთხვევოდა: უცბად მამონტს უურზე ფეხი მოა-
ხვედრა, მამონტმა იფიქრა, რაღაც მწერი დამაჯდაო, ასწია
სორთუმი, შემოჭხვია ბავშს და ჭაერში დაატრიალა. ფეხ-
სწრაფა მიშით დაილია, მაგრამ არ დაიბნა, თავისი ბასრი
კბილებით მამონტს სორთუმის წვერში უკბინა, მამონტს ემ-

წვაზა, შეიბერტვა სორთუმი, ხელ-ფეს გაძლილი ბავში შორს გადაისროლა და მიწაზე დაანარცხა.

გულმაგარამ დიდხანს სდია ფესდაფეს მამონტს და ბოლოს მოჰკრა თვალი, თუ როგორ დაატრიალა მისი მამონტმა და გადასტორცნა მთის იქით. გულმაგარას აღარ ეგონა, თუ კიდევ ნახავდა თავის მძას ცოცხალს. როცა მამონტები მთას მიეფარენ და ტუეში სინუშე ჩამოვარდა, გულმაგარამ მთას მოუარა, მძის ძეხნას შეუდგა. ფესწრაფა მთის გვერდით გამოქვაბულთან ეგდო გულშემოკრილი. გულმაგარა კარვად იცნობდა ამ გამოქვაბულებს. აქ წინათ ავი დათვეები ბინადრობდენ, მაგრამ შემდეგში ხალხმა ისინი აქიდან გამოარეკა და თვითონ დაბინავდა. გულმაგარა მუსღმოდრეკილი დაეცა მძის გვერდით. მძა უძრავად ეგდო. გულმაგარამ იცოდა, რომ მძის მოსასულიერებლად წვალი იყო საჭირო, მაგრამ არ იცოდა სად ეშოვნა. ფესწრაფამ მოულოდნელად გააღო თვალი და წაილუღლუდა: „წვალი, წვალი!“ „იქნება გამოქვაბულში ვიშოვნო წვალიო,“ გაიფიქრა გულმაგარამ და იქითკენ გაექანა. კზაზე ლოკოკინას ნიჟარა იპოვნა, დაავლო ხელი და შიდას. გამოქვაბულის კარებთან წულის შრიალი შემოესმა. გულმაგარა შევიდა შიგ. გამოქვაბულის სიღრმიდან გაბორტებული ღრიალი შემოესმა. — ოჰო, — წაილუღლუდა გულმაგარამ, — ეტეობა აქ დათვეები კიდევ დარჩენილან. მოიძარჯვა შუბი და საბრძოლველად მოემზადა. გული საშინლად უცემდა. მიგნით, სიბნელეში მწვანე ცეცხლივით ელვარებდა მხედის თვალები. გულმაგარასგან დამფრთხალი უზარმაზარი ღამურა გამოფრინდა გამოქვაბულიდან და ისე მწვავედ მონარტვა ბაჟმს ფრთა, რომ ის სიმწარით დაიღრეჯა. ამავე დროს სიბნელეში წამოდგა საშინელი დათვი. გულმაგარამ იკრმნო, რომ დაგვიანება აღარ შეიძლებოდა, გასტორცნა შუბი და დაჭრილი დათვი ლოდვიით დაეცა მიწაზე. გულმაგარამ მოსძებნა ისევ ლოკოკინის ნიჟარა, აავსო წულით, მოუტანა მძას და უთხრა, დალიე და გამოგაცოცხლებსო. თვი

თონ მიბრუნდა გამოქვაბულში და ძველად დათვის ბელი გამოათრია. ფეხსწრაფა სარბად დაეწაფა წელს და სულ მოითქვა. უნდოდა წამოდგარიყო, მარა ვერ მოახერხა და საცოდავად კენესოდა. გადიდგულეებული გულმაგარა შესცქეროდა მძას, უნდა ეჩვენებია მისთვის სიგძირე. მაგრამ მძა უურადღებანს სრულიად არ აქცევდა.

ამასობაში საღამო მოახლოვდა; საჭირო იყო შინ დაბრუნება. უცბად გულმაგარამ ურები სცქვიტა. „აქეთ, აქეთ!“ უვიროდა ვიღაცა მთის იქით „მეცდი გამოქვაბულისკენ მიბრუნდის, ჩქარა, ჩქარა!“ გულმაგარამ მიიხედა და გაშეშდა: მათკენ მოემართებოდა კბილებდაღრჭენილი მუ დათვი. გულმაგარა არც აქ დაიბნა. დააელო ხელი მძის შუბს და საბრძოლველად მოემზადა. ბედზე სწორედ ამ დროს თავს წამოადგენ მონადირეები, რომელთაც მისი მამა მოუძღოდა. გულმაგარას სტეორცნა შუბი. დაკოდილი დათვი ღრიალით დაეცა მიწას და სიბრახით მიწას თხრა დაუწყო. მამამ გაკვირვებით გადახედა ბავშვს და მრისხანედ ჭკითხა:

— თქვენ აქ რა გინდათ?

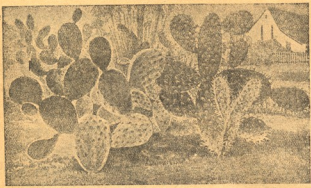
— მამა, ჩვენ დავედევნეთ მამონტებს და მივაგენით კიდეც. მერე ფეხსწრაფა გადმოვარდა ნაპრალიდან და მამონტი დაეცა ზურგზე, იმან კი აქეთ გადმოიხროლა ეს. — აუხსნა მამას დარცხვენილმა გულმაგარამ.

— ეს დათვი შენ მოჭკალი?

— ჭო, მე მოვკალი.

წინამძღოლმა აღერსით შესედა ბავშს და თავზე ხელი გადაუსვა. შემდეგ აიყვანა ხელში ფეხსწრაფა. უბრძანა, მისთვისთვის შეეკრათ ფეხები, გაეღოთ ჯოხზე და წამოეღოთ მოკლული ბელი კი მეორე დღეს გადმოათრიეს გამოქვაბულიდან. მეორე დღეს უველა მოსახლე მხოლოდ გულმაგარა კვირობის შესახებ ლაპარაკობდა და იმის ქებაში იყო. მათგორეუვე ძალიან აკვირვებდა ფეხსწრაფას მოკზაურობა მამონტით.

კ ა კ ტ უ ს ი .

ლბად გატიგონიათ, რომ დედამიწასე არის იმხარო ადგილები, სადაც წყალი არ არის მიწასაც არაფერი ნაყოფი არ გამოაქვს. ამხარო ადგილებს უდაბნოს ეძახიან.

უდაბნო უოველ ქვეყანაშია, მაგრამ დიდი უდაბნოები არის აფრიკაში—„სახარა“, და ამერიკაში—„დიდი ამერიკის უდაბნო“.

უდაბნოში თუ სვეით აინედე, უღრუბლო ცას ხედავ, საიდანაც მუდმივი მზე დაძვულ სხივებს უკზავნის დედამიწას, ირგვლივ მწვანით დაფარულ მიწის მაგიერ სილის თვალწვდენელი მინდორია გადაჭიმული.

უდაბნოში მცენარეები არ ხარობს, ქარი თავისუფლად თარეშობს, სილის მთელ გორებს ხან იქით მიაურის, ხან აქეთ.

როდესაც ძლიერი ქარი ამოვარდება, სახელად „სამუმი“, სილის სვეტებს ცამდე აუენებს, და, თუ ამ დროს ქარაუანი მესვდა, სრულად დაფარავს და ცოცხლად დამარხავს.

უდაბნოში მოგზაურებმა იციან ეს ამბავი, და, თუ დროზე გაიგეს სამუმის მოახლოება, აქლემებისაგან წრეს გააკეთებენ, შუაში თვითონ მოექცევიან, შემოთ ბრეხენც კადახსუ-

რზეც და სშირად ამრიგად გადაჩეების სიკვდილს. უდაბნოში აქა-იქ არის ოაზისები. ეს არის ჰატარა კუნძულები სილაში, სადაც წყალია და მცენარეულობა იზრდება. ამ ოაზისებში ისვენებს ქარავანი და სულს იბრუნებს. ოაზისებთან მისწევს და იქ დასვენება სომ ბედნიერებაა ქარავანისთვის, მაგრამ ხანდა-ხან ქარი სილით გზას ფარავს, ქარავანი გზას კარგავს, ოაზისს ვერ აღწევს და ცხელ უდაბნოში დიდ გაჭირვებას იტანს, ხან იღუპება კიდევ.

ქარავანი სშირად გზაში შეხვდება კაკტუსს. ეს ერთადერთი მცენარეა, რომელიც თითქმის უველგან იზრდება უდაბნოში და ნაყოფი გემრიელი და ნოყიერი აქვს, მხოლოდ მისი სქელი ფოთლები მაგარი და გრძელი კვლებით არის დაფარული და ვერც აქლემს და ვერც კაცს ის ვერ გამოუყენებია. არც მეორე ჯიშის კაკტუსი—უეკლო, მაგრამ უგემურია და საჭმელად უვარგისია. ამერიკაში გამოიხდა მცენიერი ლურჯი ბურბანკი, რომელმაც განიმრავა ამ ორ ჯიშის კაკტუსისაგან გამოემუშავება შესამე—ახალი ჯიშის—კაკტუსი, რომელსაც კვლები არ უნდა ჰქონოდა და ნაყოფი კი გემრიელი, ფოთლები ნოყიერი და წელიანი უოფილიყო, რომელსაც უველგან უნდა ესეირა, ესე იგი ჰქონოდა საუკეთესო თვისება კვლიანი კაკტუსის.

იფიქრა რა ეს ბურბანკმა, ამ მიზნის განხორციელებას შეუდგა. რამდენიმე ათიათასი მილი კვლიანი და უეკლო კაკტუსი დარგო საცდელ მინდორში—ერთი-მეორეს გვერდით. როდესაც ეს კაკტუსები აუვაუდენ, ვევაულებთს შტვერი ერთმანეთს ევრებოდა და ნაყოფიერდებოდა. მათ თვისლებს ბურბანკი თესავდა—მერე კიდევ გადარგავდა და ამკვარად განავრძობდა მუშაობას საცდელ მინდორზე.—რამდენიმე წლის შემდეგ ბურბანკმა გამოიუვანა მკვარი კაკტუსი, როგორც მან მისხად

დაისახა. ეს კაკტუსი არის უკელო, აქვს ნოეიერი, გემრიელი და წელიანი ნაყოფი და თან უკელებს ხარობს უდაბნოში.

ამნაირად, მეცნიერ ლუტერ ბერბანკის აღმოჩენას შეუძლია მიმშვიდისა და წუწურვილისაგან იხსნას უდაბნოში მოსიარულ ქარბაზნი.

თან შესაძლოა, უნაყოფო უდაბნო ნოეიერ კაკტუსის კნაღ გადააქციოს.

ბევრი სხვა რამ გააკეთა ბერბანკმა, მან სორბლის და სიმინდის თესვებიც გააუშობესა.

მან მოახერხა აგრედუე, გამოეყვანა უკურკო ქლიაფი. ეველა ამას მიაღწია ბერბანკმა სხვადასხვა ჯიშის წერტმანეთში შერვეით და თესვების შერჩევით.

ლუტერ ბერბანკი დღესაც ცოცხალია, ცხოვრობს ამერიკის შტატ კალაფორნიაში და განაგრძობს მეცნიერულ კვლევებში და სხვადასხვა მინდორში და ლაბორატორიაში. მას ჰყავს მრავალი სწავლული თანამშრომელი, რომელნიც მის მუშაობას განაგრძობენ.

ლუტერ ბერბანკის უველა გამოგონებას დიდი სიმდიდრე მოაქვს კაცობრიობისათვის. ამათ შორის ახალი ჯიშის კაკტუსს ჰირველი ადგილი უკავია. ამას იქით ერთ დროს უსარმაზარ, უწელო უდაბნოებში კაკტუსის უანები მოშენდება. მოკსაურობა აღარ იქნება საშიში და საღისიც მეტი იგლის.

ბევრი სხვა რამე სასარკებლო საქმე გაკეთდება უდაბნოში, რომლის გათვალისწინება ვერჯერობით მხელია.

მოწაფეს კლასში თავს უკრავს
თავის ქდარუნით, წკრიდლით;
შუბ გაჭეხი, ზირუელი
ჯიბეში იკარ სრიალით.

ანბანში ასო მანახე,
მეთორმეტ ადგილს ძედარია,
ჯიბეს მენახუღს მიადე,
საქმე ჭქენ განახარია.

სწარსულ დასაკრავს ბვილებ,
სიმებს ჩამოვკრავ სიამით,
შარადაც დაბოლოვდება,
და გავიხარებ მე ამით.

დ. კარბელი.

26/468

1925 წ.

მიიღება ხელის მოწერა საუბრაწვილო დასურათებულ ეოელე-
თვიურ კურნალებზე:

მცირეწლოვ. „ნაკადული“ მე-XX წ.

მოზრდილ. „წითელი სხივი“

ხელის მოწერა მიიღება წლიურად.

„ნაკადული“	გადაგზავნით		3 მ. 50 კ.
„წითელი სხივი“			5 მან.

ისამართი: ტფილისი, რუსთაველის პროსპ. განათლების სახალხო კო-
მისარიატი, „ნაკადულისა“ და „წითელი სხივი“-ს რედაქცია.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია.

